

Citadele

Bizness. Sankcijas. Baltkrievija.

Sankciju pret Baltkrieviju ietekme uz finanšu pakalpojumiem

Saiva Krastiņa, Sankciju uzraudzības koordinatore

24/09/2021

**More
opportunities**

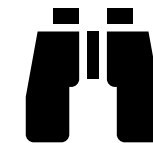
**=
Citadele**

Situācija Baltkrievijā

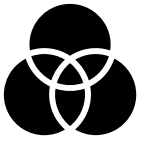
- Pašreizējā notikumu attīstība neliecina, ka sankcijas tuvākajā laikā varētu tikt atceltas. Baltkrievijā joprojām turpinās prettiesiski aresti, netaisnīgas kriminālvajāšanas, tiesību uz taisnīgu tiesu nepamatota ierobežošana un simtiem dokumentētu spīdzināšanas gadījumu, kas turpina tikt veikti nesodāmības gaisotnē.
- ES sankciju atcelšana būs iespējama tikai tad, kad Baltkrievija pilnībā ievēros demokrātijas un likuma varas principus, kā arī respektēs cilvēktiesības un pārtrauks visas represijas.
- ES ir apstiprinājusi, ka tā ir gatava apsvērt turpmākus mērus, ņemot vērā, ka A. Lukašenko režīms turpina pārkāpt starptautiskās saistības.
- Nav sagaidāms, ka sankciju politika pret Baltkrieviju varētu mainīties.

Pārskats

- Sankcijas ir ārpolitikas instruments, kas tiek piemērots, kad diplomātiskas pārrunas ir izrādījušās neefektīvas, bet, savukārt, militāru spēku nav iespējams piemērot.
- Ir dažādi sankciju veidi, kā, piemēram, mērķētās finanšu sankcijas, kad noteiktu personu līdzekļi tiek iesaldēti, kā arī sektorālās sankcijas, kas tiek noteiktas pret atsevišķiem ekonomikas sektoriem - precēm, pakalpojumiem. Tāpat arī iespējami pilna apmēra embargo.
- Kopš 2021.gada jūnija ASV Ārvalstu aktīvu kontroles birojs jeb OFAC ir atjaunojis iepriekš apturēto sankciju darbību pret vairākiem nopietniem ekonomiskajiem operatoriem Baltkrievijā. Tāpat arī ES ir pieņēmusi vairākas nozīmīgas jaunas sankcijas pret uzņēmumiem un personām, kas tuvas A. Lukašenko.
- 2021.gada 24.jūnijā ES noteica spēcīgas sankcijas pret Baltkrieviju, kas ir mērķētas pret vairākiem nozīmīgiem Baltkrievijas ekonomikas sektoriem.
- 2021.gada 9.augustā ASV OFAC paziņoja par jaunu sankciju noteikšanu pret vairākām fiziskām un juridiskām personām, ieskaitot *Belaruskali*, kas ir nozīmīgākais kālija hlorīda ražotājs reģionā.

Kas ir atšķirīgs - sektorālās sankcijas

Sektorālās sankcijas nav tieši vērstas pret konkrētām juridiskām vai fiziskām personām.

Sektorālās sankcijas ir vērstas pret specifiskām precēm un pakalpojumiem, ieskaitot atsevišķus finanšu pakalpojumus.

Lai ievērotu sektorālās sankcijas, nav pietiekami tikai pārzināt savu sadarbības partneri, bet ir būtiski būt informētam, vai konkrētās preces vai pakalpojumi ir saistīti ar sektorālajiem ierobežojumiem.

More
opportunities

=
Citadele

Likumiskā atbildība

ES sankcijas ir tieši saistošas gan visām personām ES teritorijā, gan arī ES personām trešajās valstīs.

- Par ES sankciju neievērošanu var iestāties kriminālatbildība.

Mērķētās sankcijas

Sektorālās sankcijas

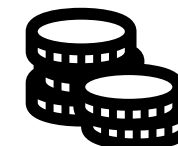
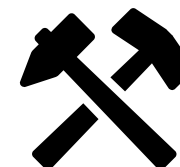
Netiešie sankciju riski

More
opportunities

=
Citadele

Sektorālo sankciju tvērumi

- Aizliegts tieši vai netieši pārdot, piegādāt, nodot vai eksportēt aprīkojumu, tehnoloģijas vai programmatūru, ko galvenokārt paredzēts izmantot **interneta un telefonsakaru uzraudzībā un pārtveršanā**, jebkurai personai Baltkrievijā, un **divējāda lietojuma preces un tehnoloģijas** – militārai lietošanai un konkrētām personām, vienībām vai struktūrām Baltkrievijā.
- Tirdzniecības ierobežojumi ir noteikti attiecībā uz **naftas produktiem, kālija hlorīdu ("potašu") un precēm, ko izmanto tabakas izstrādājumu ražošanai vai izgatavošanai**.
- Ir ierobežota piekļuve **ES kapitāla tirgiem** un aizliegts sniegt **apdrošināšanas un pārapdrošināšanas pakalpojumus** Baltkrievijas valdībai un Baltkrievijas valsts struktūrām un aģentūrām.

More
opportunities

=
Citadele

Sankciju piemērošana

Sankcijas piemēro pret:

- **Juridiskām un fiziskām personām**, kas iekļautas sankciju sarakstos
- Juridiskām personām, kas tieši vai netieši **pieder** sankciju subjektiem
- Juridiskām personām, kuras tieši vai netieši **kontrolē** sankciju subjekts
- Precēm un pakalpojumiem, ja noteiktas **sektorālās sankcijas**

Lai novērstu riskus, klientiem var tikt lūgta informācija par:

- Komercdarbības būtību
- Piegādes kanāliem
- Sadarbības partneriem
- Ražošanā izmantoto produktu un pakalpojumu izcelsmi
- Ar sankcijām saistītiem riskiem

Īpašumtiesības un kontrole

Īpašumtiesības (ES sankciju vadlīniju 55a. punkts):

- Vairāk nekā 50% īpašumtiesības vai vairākumu noteicošās tiesības.

Kontroles piemēri (ES sankciju vadlīniju 55b. punkts):

- Ir tiesības iecelt amatā vai atbrīvot valdes locekļus vai citas amatpersonas;
- Ir tiesības īstenot izšķirošu ietekmi saskaņā ar juridiski noteiktām tiesībām;
- Ir faktiski iespējams īstenot izšķirošu ietekmi arī tad, ja tas nav juridiski noteikts;
- Ir tiesības rīkoties ar juridiskās personas finanšu un citiem līdzekļiem.

□ Lasīt vairāk: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-5664-2018-INIT/en/pdf>

Likumiskie pienākumi sankciju pārkāpuma gadījumā

Apturēt

- Maksājumi, kas pārkāpj sektorālās sankcijas (aizliegtas preces vai pakalpojumi)
- Maksājumi sankciju subjektiem vai to kontrolētām, vai tiem piederošām juridiskajām personām

Iesaldēt

- Ienākošie maksājumi no sankciju subjektiem, vai tiem piederošām vai to kontrolētām juridiskajām personām
- Ienākošie maksājumi, kas izdarīti par labu sankciju subjektam
- Klienta konts, ja klients kļūst par sankciju subjektu vai tā kontrolētu, vai tam piederošu juridisko personu

Ziņot

- Valsts drošības dienestam
- Finanšu izlūkošanas dienestam
- Finanšu un kapitāla tirgus komisijai

- Atsevišķi iesaldētie maksājumi var tikt izpildīti, ja atbilst izņēmumiem un FKTK izdevis atļauju.

Pazīsti savu klientu

Īpašnieki

Valdes
locekļi

PLG

Pārstāvji

Sadarbības
partneri

More
opportunities

Citadele

Finanšu pakalpojumu pieejamība

Finanšu pakalpojumi netiek sniegti, ja:

Piemērojamas
sankcijas

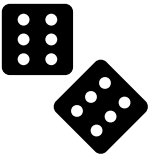
Klients
neiesniedz
nepieciešamo
informāciju

Nepieņemams
risks

More
opportunities

Citadele

Daži ar Baltkrieviju saistīti sankciju riski

- Starpnieku izmantošana.
- Klienta maksājumi uz savu kontu trešajās valstīs.
- Baltkrievijas valstij piederoši sadarbības partneri.
- Preces vai pakalpojumi, kas minēti sektorālajās sankcijās.
- Baltkrievijā ražotu preču imports.
- Nepietiekama informācija par klienta sadarbības partneriem vai piegādes ķēdēm.

Sadarbība ar banku

Lai samazinātu riskus, banka var lūgt papildus informāciju:

- Sadarbības partneru īpašnieku struktūra, PLG, pārstāvēt-tiesīgās amatpersonas
- Maksājumu pamatojoši dokumenti (līgumi, rēķini, gala saņēmēji)
- Kā klients nodrošina sankciju ievērošanu (procedūras, iekšējās kontroles sistēma)
- Ekonomiskās darbības raksturojums

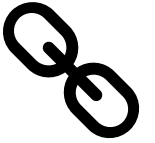
Lai veicinātu raitākus maksājumus, pārliecinieties, ka:

- Maksājuma mērķī norādīta pilnīga un caurspīdīga informācija
- Bankai laicīgi tiek sniegta lūgtā informācija

Ja pastāvētu sankciju pārkāpuma risks:

- Banka par to informēs klientu
- Maksājums tiks apturēts vai iesaldēts
- Var būt nepieciešams papildus laiks/informācija, lai izslēgtu riskus
- Var notikt konsultācijas ar kompetentajām institūcijām

Papildus informācija

Citadele mājaslapa

- <https://www.cblgroup.com/lv/media/press-releases/2021/partners-in-belarus/>
- <https://www.cblgroup.com/lv/media/press-releases/2021/belarus/>

Sankciju meklētāji (ES, ASV)

- <https://www.sanctionsmap.eu/>
- <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/>

- Citadele apzinās, ka sadarbība ar partneriem Baltkrievijā šobrīd ir komplicēta, jo gan uzņēmumiem, gan finanšu institūcijām jādarbojas sarežģītā tiesiskā un faktiskā situācijā, vienlaikus pārliedzinoties, ka sankcijas tiek ievērotas.
- Tikai sadarbojoties un ievērojot normatīvo aktu prasības, mēs varam atrast efektīvus risinājumus, lai samazinātu riskus un organizētu veiksmīgu uzņēmējdarbību.

Bizness. Sankcijas. Baltkrievija.

Sankciju pret Baltkrieviju ietekme uz finanšu pakalpojumiem

Saiva Krastiņa, Sankciju uzraudzības koordinatore

24/09/2021

**More
opportunities**

**=
Citadele**